

SO POZABILI NA SONCE?

Bo vlada dr. Mira Cerarja klonila pred fosilno industrijo in obrnila hrbet ljudem?

Greenpeace: Sporočilo za javnost

Ljubljana, 5. oktober 2017: Skupina več kot 40 aktivistov je danes v središču Ljubljane na Prešernovem trgu ustvarilo veliko sonce in razprostrlo napis »Ste pozabili na sonce?«, s čimer so opozorili, da bi zadnji načrti Ministrstva za infrastrukturo in Vlade dr. Mira Cerarja ohranili Slovenijo v primežu fosilnih goriv še desetletja, medtem pa še naprej ignorirali obnovljive vire energije (OVE) in ljudi izpostavili vse bolj uničujočim posledicam podnebnega zloma.

Katja Huš, predstavnica Greenpeacea v Sloveniji, je dogodek komentirala:

Iz peklensko vročega poletja stopamo v prve jesenske dni, a v slovenski energetiki vlada jesen že celo večnost, sedaj pa bi jo dr. Peter Gašperšič in dr. Miro Cerar poslala kar v zimsko spanje. Ko Slovenijo izčrpava suša, v Karibskem otočju divjajo hurikani, v Bangladešu poplave, na Portugalskem požari, ..., bi radi naši odločevalci kurili premog še do sredine stoletja ter še naprej ignorirali sončno in vetrno energijo. Če sledimo tempu Ministrstva bomo prehod na čist obnovljiv energetski sistem namesto čez dobrih 30 let dosegli čez približno 200 let¹ – tega časa preprosto nimamo.

Čas, da začnemo intenzivno razvijati obnovljive alternative ni večni jutri, ni leta 2050, niti 2030, temveč zdaj! In zato danes potrebujemo politične predstavnike, ki bodo na prvo mesto postavili ljudi, ne pa kratkoročne interese premogovnih in jedrskih velikanov.

Organizacija Greenpeace bo v tem tednu v več evropskih mestih ustvarila »sonca«, da bi opomnili vlade EU na njihove obljube v Parizu, ko so podpisale svetovni podnebni sporazum in se zavezale, da bodo ohranile dvig globalne povprečne temperature pod 2°C oz. si prizadevale za omejitev tega dviga na 1.5°C. V času ko tudi Evropska unija [sprejema pomembno zakonodajo](#), ki bo določila prihodnost evropske energetike, morajo politiki te obljube spremeniti v dejanja. Med podnebnimi pogajanjmi v Parizu leta 2015 je organizacija Greenpeace tudi prvič spremenila [krožišče pri slavlolu zmage v ogromno sonce](#) in zahtevala prehod na 100 % OVE.

Kontakt

Katja Podbevšek, Greenpeace v Sloveniji, katja.podbevsek@greenpeace.org, +386 40 235 949.

¹ Ob predvideni rasti deleža OVE za 2% na desetletje, kot predvideva Energetski concept Slovenije med leti 2020 in 2030, bomo 100% OVE dosegli šele čez 190 let, oziroma leta 2207.

PRILOGA

Letošnje poletje v Sloveniji je bilo **drugo najtoplejše** odkar obstajajo stalne meritve². Vrstili so se vročinski valovi, suša, s katero se je velik del Slovenije soočal že celo leto, pa je prešla v ekstremne razmere. Ocenjuje se, da bi naj velik delež kmetov izgubil tretjino svojega pridelka in bo zaradi povzročene škode letošnja suša razglašena za naravno nesrečo³. Slovensko podnebje pa je že danes približno 2 °C toplejše, kot je bilo sredi minulega stoletja⁴.

Da bi se izognili najhujšim posledicam podnebnih sprememb in uresničili cilj **Pariškega sporazuma**, prve analize kažejo, da bi morala zadnja termoelektrarna na premog v EU zapreti svoja vrata čez 13 let⁵. A kljub vsem opozorilom in obljubam se slovenska vlada še vedno obotavlja. Pred kratkim je Ministrstvo za infrastrukturo objavilo gradiva za **Energetski koncept Slovenije (EKS)** – kažipot razvoja slovenske energetike do 2030 in 2050. Trenutni načrti Ministrstva dovolijo Termoelektrarni Šoštanj kuriti premog do sredine stoletja (2054!), grozi pa nam, da bomo izgubili celotno desetletje sprememb - v desetih letih bomo dvignili delež obnovljivih virov energije (OVE) le za 2 %⁶, v primerjavi z dosedanjim trendom, bi s tem v Sloveniji dejansko upočasnili že zdaj mizerni razvoj OVE. Ministrstvo samo priznava, da s takšnimi cilji opuščamo vsakršen resen podnebni boj. Edini scenarij, s katerim dosežemo tudi podnebni cilj na nacionalni ravni - zmanjšanje toplogrednih plinov za 80 % do leta 2050 - predvideva namreč 40% delež OVE do leta 2030, EKS pa zastavlja le 27% delež OVE.

V letu 2016 so sicer **OVE predstavljali skoraj 90 % vseh novo nameščenih zmogljivosti v EU**, OVE projekti pa so znova podirali **cenovne rekorde**. V Nemčiji so ob koncu leta 2016 na dražbi izbrali sončno elektrarno, ki bo lahko proizvajala elektriko po 69 €/MWh, na Danskem pa so izbrali fotovoltaični projekt, ki bo lahko proizvajal elektriko po ceni 53,80 €/MWh. Vetrna tehnologija je zaradi hitrega globalnega razvoja v zadnjih letih tudi močno napredovala. Nemčija je letos na držabi izbrala vetrno elektrarno, ki bo proizvajala po ceni 57,1 €/MWh. Za primerjavo: cena energije proizvedena v TEŠ se giblje okoli 67 €/MWh, Britanska jedrska elektrarna pod imenom Hinkley Point C, ki je mogoča samo zaradi zajetne državne subvencije, pa bo imelo odkupno ceno med 90 in 100€/MWh proizvedene električne energije.

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj opozarja, da ima Slovenija v primerjavi z EU majhen delež sončne in vetrne energije, te vire pa tudi znatno počasneje uvaja kot EU. Medtem ko delež klasičnih OVE (trdna biomasa in

² Agencija RS za okolje (2017): [Zelo vroče in sončno poletje 2017](#).

³ RTVSLO (17.8.2017) [Posledice suše bodo presegle prag za razglasitev naravne nesreče](#).

⁴ Ministrstvo za okolje in prostor (25.11.2016) [Osnutek Poročila o okolju 2016](#).

⁵ Climate analytics (2016) [Paris Agreement has put a date on the end of coal-fired power](#), Climate analytics (2017) [Coal phase-out in the European Union](#).

⁶ Ministrstvo za infrastrukturo. [Gradivo za razpravo o oblikovanju Energetskega koncepta Slovenije](#), str. 1.

hidroenergija) v Sloveniji presega 85 %, ti v EU pomenijo le še okoli 60 % skupne rabe OVE. Nižji delež ostalih OVE imajo v EU le tri države⁷.

Do leta 2050 bi lahko **lastno električno energijo iz sonca in vetra proizvajalo več kot 900.000 prebivalcev Slovenije**, kar predstavlja skoraj polovico celotne populacije. Ti energetske državljeni bi lahko do leta 2030 proizvajali 1,5 TWh, do leta 2050 pa 4 TWh električne energije. Do sredine stoletja bi lahko tako energetske državljeni pokrili četrtno potreb Slovenije po električni energiji. V Sloveniji imajo največji potencial energetske državljeni povezani v kolektivne združbe, npr. zadruge, v katerih bi lahko proizvedli 41 % energije iz naslova energetske državljanov, temu sledijo posamična gospodinjstva (35 %), manjša podjetja do 50 zaposlenih (22 %) in javne ustanove (2 %)⁸.

Pod okriljem globalnega **podnebnega gibanja Break free** je marca 2017 več kot 70 civilnodružbenih organizacij (SVIZ, Visokošolski sindikat, Sindikat Mladi plus, Študentsko društvo Iskra, Greenpeace, Društvo pljučnih bolnikov Slovenije...) in več kot 5300 posameznikov zahtevalo korenite spremembe v slovenski energetiki. V zavedanju, da podnebne spremembe zahtevajo takojšnje ukrepanje, so predsednika Vlade RS, dr. Mira Cerarja pozvali, da zagotovi pravočasen, odgovoren in pravičen prehod s fosilnih virov na sistem, temelječ na energetske prihrankih, učinkoviti rabi energije in obnovljivih virih energije.

To sporočilo najdete tudi na www.greenpeace.si

Greenpeace je neodvisna globalna organizacija, ki si preko kampanj prizadeva za spremembo odnosov in vedenja, zaščito in ohranitev okolja ter za promocijo miru. Za svoje delovanje ne sprejema finančnih sredstev institucij EU, vlad, korporacij ali političnih strank.

⁷ UMAR (2017). [Poročilo o razvoju 2017](#), str. 114.

⁸ Poročilo z naslovom [Potencial za energetske državljanke v Evropski uniji](#) je izvedel okoljski raziskovalni inštitut CE Delft po naročilu Evropske zveze za obnovljivo energijo (EREF) ter organizacij Friends of the Earth Europe, Greenpeace in REScoop.eu.